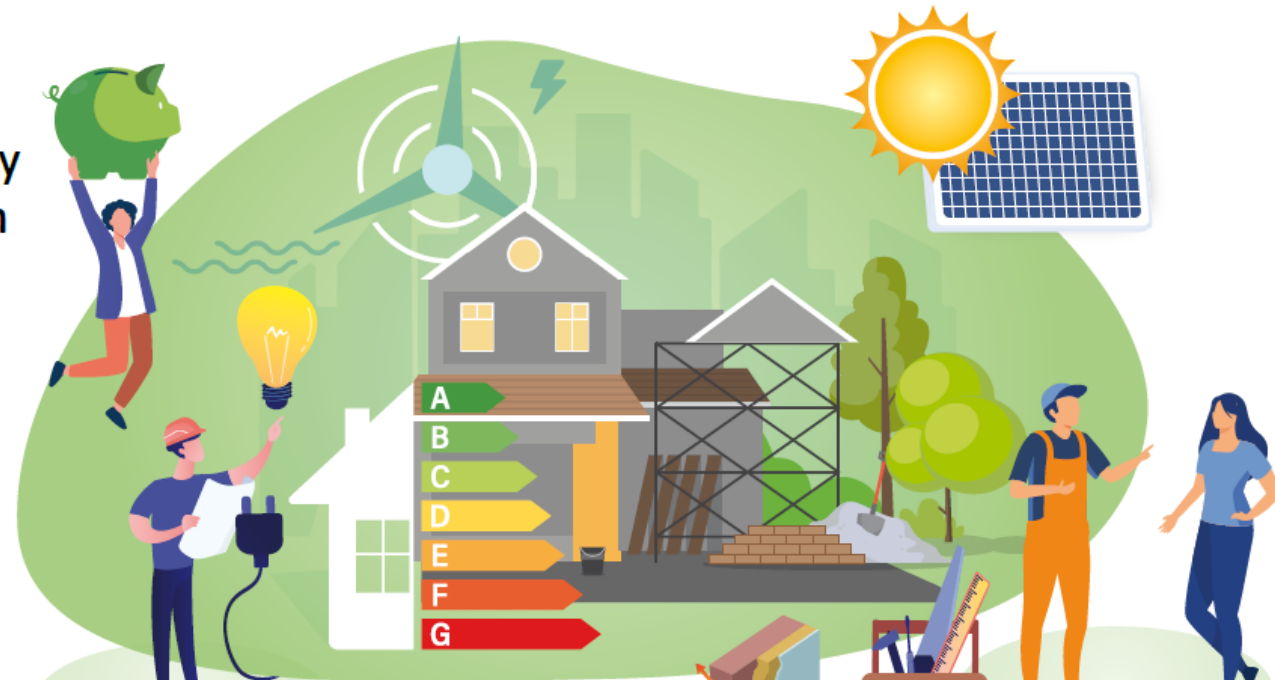

LIFE-CET Kisokos 2023

Life clean energy transition sub-programme

Supporting the delivery of the European Green Deal and sustainable energy policies

Kedves Potenciális és Leendő LIFE Pályázó! Kedves Érdeklődő!

Ön az Energiaügyi Minisztérium Villamosenergia Főosztályának a „LIFE CET Kisokos 2023” tájékoztatóját olvassa, melynek célja az Európai Unió környezetvédelmi és éghajlat-politikai programjának (LIFE), azon belül is a Tiszta energiára való átállás alprogram 2023. évi pályázati felhívásával kapcsolatos tájékoztatás.

Az 1992-ben létrehozott LIFE Program égisze alatt 2020-ban jött létre a Tiszta energiára való átállás alprogram, amelynek célja elősegíteni az energiahatékony, megújuló energia alapú, klímasegélyes és ellenálló gazdaságra való átállást.

A „LIFE CET Kisokos 2023” tájékoztatónkban az alábbi kérdéseire adunk választ:

- **Mi az a LIFE Program?***
- **Milyen politikai környezettel rendelkezik a Tiszta energiára való átállás alprogram?***
- **Milyen témákat és beavatkozási területeket ölel fel az alprogram?***
- **Hogy néz ki a 2023-es felhívás pályázási menetrendje?***
- **Hogyan történik a kiválasztott projektek finanszírozása? (Itt: pályázati felhívások és az egyéb cselekvési támogatások bemutatása)***
- **Milyen egy jó pályázat? → Hasznos tippek a sikeres pályázáshoz***
- **Milyen szempontok alapján értékelik a LIFE pályázatomat?***
- **Tájékozódás és további információk***

Sok sikert kívánunk a sikeres LIFE-CET projekt elkészítéséhez, amellyel Ön is hozzájárulhat egy élhetőbb, zöldebb jövő megteremtéséhez! ☺

*Üdvözlettel:
EM Villamosenergia Főosztály*

Mi az a LIFE Program?

A LIFE Program az EU környezetvédelmi és éghajlati cselekvési programja.

Mint ilyen, az egyik kulcsfontosságú hozzájárulója az európai zöld megállapodásnak, amelynek célja: – az EU-t tisztességes és virágzó társadalommá alakítani, modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággal, ahol nincs nettó kibocsátás üvegházhatású gázok 2050-ben, és ahol a gazdasági növekedés független erőforrás felhasználás és – az EU természeti tőkéjének védelme, megőrzése és fejlesztése, valamint az egészség védelme és a polgárok jóléte a környezettel és az éghajlattal kapcsolatos kockázatoktól és hatásoktól.

A LIFE Program két területre és négy alprogramra bontva épül fel:

Környezet:

1. Természet és biodiverzitás alprogram
2. Körkörös gazdaság és életminőség alprogram

Klímapolitika:

3. Klímaváltozás mérséklése és Alkalmazkodás alprogram
4. *Tiszta energiára való átállás alprogram.*

Milyen politikai környezettel rendelkezik a Tiszta energiára való átállás alprogram?

- másik három sikeres LIFE alprogram tapasztalatai
- COVID-19 járvány utáni helyreállítás
- [az európai zöld megállapodás](#) → stratégiai menetrend, célja: klímasemlegesség megvalósítása 2050-re
- [„Irány az 55!%” javaslatcsomag](#) → cél: a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése legalább 55%-kal az 1990-es szinthez képest
- [REPowerEU Terv](#) → az alprogram jelentősége napjainkban az előttünk álló energiafüggetlenedési kihívások fényében megsokszorozódott

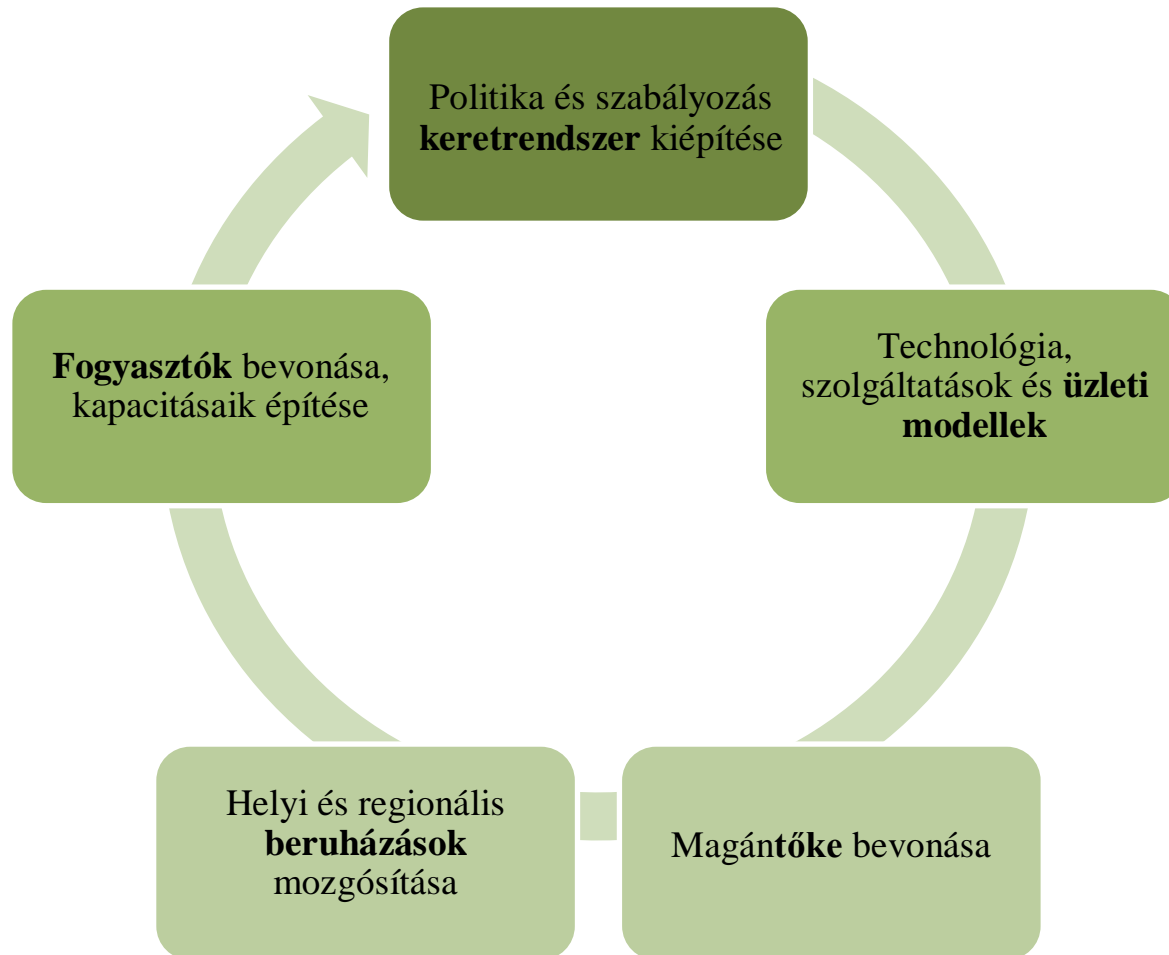
Milyen témákat és beavatkozási területeket ölel fel az alprogram?

Ennek az alprogramnak az a célja, hogy Európa-szerte koordinációs és támogatási intézkedések finanszírozásával elősegítse az energiahatékony, megújuló energián alapuló, klímasemleges és ellenálló gazdaságra való átállást. Ezek a magas uniós hozzáadott értékkel bíró fellépések a fenntartható energiára való társadalmi-gazdasági átállást akadályozó piaci akadályok lebontására irányulnak, jellemzően több kis- és közepméretű érdekelt fél bevonásával, több szereplő, köztük a helyi és regionális hatóságok és nonprofit szervezetek, és bevonják a fogyasztókat.

A Tiszta energiára való átállás alprogram konkrét céljai a következők:

Cél: egy olyan piac létrehozása és szabályozási keret lehetővé tétele, amely biztosítja az EU területén az energetikai átmenet feltételeit

A Tiszta energiára való átállás alprogram beavatkozási területei a következő módon épülnek fel:

CET beavatkozási területek

Nemzeti, regionális és helyi szakpolitikai keret kiépítése, amely támogatja a tiszta energia átmenetet

Gyorsuló technológiai megoldások bevezetés, digitalizáció, új szolgáltatások és üzleti modellek és a kapcsolódó szakmai készségek fejlesztése a piacon

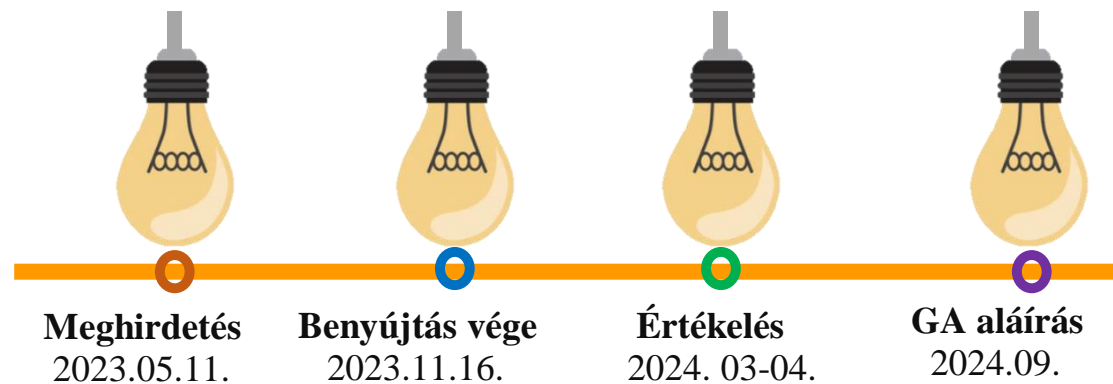
Magánfinanszírozás bevonása a fenntartható energia területére

Helyi és regionális beruházások fejlesztésére irányuló projektek támogatása

A polgárok bevonása a tiszta energia átmenetbe

Hogy néz ki a 2023-as felhívás pályázási menetrendje?

A *Tiszta energiára való átállás alprogram* esetében a pályázat egy lépésben, a teljes pályázati anyagnak a [Funding & Tenders Portal](#) elektronikus felületére történő feltöltésével történik. A **2023-as felhívás esetében a benyújtási határidő: 2023. november 16. 17:00 óra** (brüsszeli idő szerint).

A LIFE programon belül bármely, Európai Unióban bejegyzett jogi személy pályázhat.

A pályázatok benyújtása két lépésből áll:

1. Regisztráció:

A benyújtáshoz és a rendszer használatához először szükséges felhasználói fiók létrehozása (*create an EU Login user account*), ezt követően pedig regisztrálni a pályázó intézményt a rendszerben.

2. Benyújtás:

A pályázatokat elektronikusan kell benyújtani [Funding & Tenders Portal](#) rendszerén keresztül. A papíralapú benyújtás NEM lehetséges.

Az alábbi dokumentumok benyújtása szükséges a sikeres pályázáshoz:

- 1. Jelentkezési lap (Application Form Part A) - adminisztratív információkat tartalmaz a résztvevőkről (jövőbeli koordinátor, kedvezményezettek és társult szervezetek), valamint a projekt költségvetését (közvetlenül online kell kitölteni);
- 2. Jelentkezési lap (Application Form Part B) - tartalmazza a projekt műszaki leírását (letölthető a portál benyújtási rendszeréből, kitöltve, PDF formátumban kell feltölteni);
- 3. (Part C) további projektadatokat tartalmaz (közvetlenül online kell kitölteni);
- 4. Kötelező melléletek.

The screenshot displays the 'Funding & tender opportunities' portal for the 'Programme for the Environment and Climate Action (LIFE)'. The 'FAQ' section is active, showing a search bar and filters for 'Match whole words only', 'Grants', and 'Tenders'. The main content area lists several frequently asked questions, such as 'I do not have access to my EU Login (i.e. forgotten email address; no access to the email address to restore the password). However, I need to access My Expert Area. How can I retrieve my access?'. A green banner at the bottom of the screenshot contains the text: **TIPP: Javasljuk a Funding & Tenders Portal GYIK részlegének szíves áttanulmányozását.**

Hogyan történik a kiválasztott projektek finanszírozása?

- A teljes LIFE program összköltségvetése a 2027-ig tartó időszakra 5,4 milliárd euró, ezen belül is közel 1 milliárd euró költségvetési támogatást különítettek el a *Tiszta energiára való átállás alprogramra*.
- A *Tiszta energiára való átállás alprogram 2023-as felhívása* esetében a Pályázók számára 99 000 000 EUR értékű összköltségvetés áll rendelkezésre.
- A témánkénti konkrét költségvetési információk a következő táblázatban találhatóak →

A finanszírozás részletei

- a LIFE-CET alprogram keretében elérhető támogatás az **egyéb cselekvési támogatások, azon belül is a koordinációs és támogató intézkedések** közé tartozik:
 - a tiszta energiára való átállás előtti piaci akadályok lebontása kapacitásépítéssel, információk és ismeretek terjesztésével, valamint figyelemfelkeltés révén
 - több érdekelt fél bevonása egy nagy transznacionális konzorciumba (a kiemelt területek nagyobb részénél)
 - nincs felszerelési költség és közvetlen beruházás az infrastruktúrába, főként munkaerőköltségeket térítenek meg;
 - átlagos projektidőtartam: 18 és 36 hónap között;
 - lényegesen magasabb társult szervezeti koordinációs erőfeszítést kíván;
 - **az uniós társfinanszírozás mértéke magas, legfeljebb 95%.**
- kettős finanszírozás más uniós programból nem támogatható
- további részletek megtalálhatók a [pályázati felhívás](#) 63. oldalától kezdődően.

Téma	Keretösszeg
LIFE-2023-CET-LOCAL	EUR 8 000 000
LIFE-2023-CET-POLICY	EUR 8 000 000
LIFE-2023-CET-EPREL	EUR 2 500 000
LIFE-2023-CET-BETTERRENO	EUR 11 000 000
LIFE-2023-CET-BUSINESS	EUR 6 000 000
LIFE-2023-CET-BUILDSKILLS	EUR 6 000 000
LIFE-2023-CET-HEATPUMPS	EUR 6 500 000
LIFE-2023-CET-DHC	EUR 6 500 000
LIFE-2023-CET-PRIVAFIN	EUR 6 500 000
LIFE-2023-CET-OSS	EUR 15 000 000
LIFE-2023-CET-PDA	EUR 7 000 000
LIFE-2023-CET-ENERPOV	EUR 6 000 000
LIFE-2023-CET-ENERCOMFACILITY	EUR 10 000 000

Milyen szempontok alapján értékelik a LIFE pályázatokat?

A LIFE CET alprogram 2023-as pályázati felhívásának 9. pontja alapján e szempontokat veszik figyelembe:

Értékelési szempont	Min. kötelező pontszám	Max. pontszám	Súlyozás
Relevancia	10	20	1
Hatás	10	20	1.5
Minőség	10	20	1
Erőforrási szempont	10	20	1
Összes súlyozott pontszám	55	90	N/A

Az egyes értékelési szempontok bővebb kifejtése az alábbiakban olvasható:

Értékelési szempont	Kifejtés
Relevancia	<ul style="list-style-type: none">-Hozzájárulás a LIFE program és a megcélzott alprogram egy vagy több konkrét céljához-A pályázati felhívásban szereplő leírásnak történő megfelelés mértéke, beleértve adott esetben a felhívás konkrét prioritásait-Az általános beavatkozási metodológia megalapozottsága-A javaslat társelőnyeinek mértéke és a szinergiák elősegítése más, a környezet- és éghajlatpolitikai célkitűzések elérése szempontjából releváns szakpolitikai területekkel

Hatás	<ul style="list-style-type: none">-A projekt során és/vagy azt követően várható hatások ambíciója és hitelessége, beleértve annak biztosítását, hogy a LIFE program egyéb konkrét célkitűzései ne sérüljenek jelentősen-A projekt eredményeinek fenntarthatósága a projekt befejezése után-A projekt eredményeinek hasznosítását szolgáló intézkedések minősége-Potenciál arra, hogy a projekt eredményei megismétlődjenek ugyanazon vagy más ágazatokban vagy helyeken, vagy növelhetők legyenek az állami vagy magánszereplők, nagyobb beruházások vagy pénzügyi források mozgósítása révén (katalitikus potenciál).
Minőség	<ul style="list-style-type: none">-A munkaterv egyértelműsége, relevanciája és megvalósíthatósága-A releváns érdekelt felek azonosítása és mozgósítása-A tevékenységek megfelelő földrajzi fókusz-A projekt hatásainak nyomon követésére és jelentésére irányuló terv minősége-A projekt és annak eredményeinek különböző célcsoportok számára történő kommunikálására és terjesztésére irányuló intézkedések megfelelősége és minősége
Erőforrási szempont	<ul style="list-style-type: none">-A projektcsapat összetétele a szakértelem, a készségek és a felelősség, valamint az irányítási struktúra megfelelősége tekintetében-A költségvetés és a források megfelelősége, valamint azok összhangja a munkatervvel-A költségvetés átláthatósága-A projekt környezeti hatásának mérlegelésének és mérséklésének mértéke, többek között a zöld beszerzés használatával, elismert módszerek használata a projekt környezeti lábnyomának vagy környezetirányítási rendszereinek (pl. EMAS) kiszámításához előnyös lenne-A projektjavaslat ár-érték aránya

Milyen egy jó pályázat? → Hasznos tippek a sikeres pályázáshoz

Egy jó LIFE-CET pályázat ismérvei	Sikertelennek minősíthető az a LIFE pályázat, amely
- megfelel az elfogadhatósági és jogosultsági kritériumoknak	- nem felel meg az elfogadhatósági és jogosultsági kritériumoknak - a pályázó kettős finanszírozásra törekszik valamely más uniós programból egyidejűleg - a tervezett pályázat közvetlenül infrastruktúra finanszírozására irányul
- egyértelmű projektcéllal, célcsoporttal, releváns és hozzáértő partnerekkel rendelkezik	- e szempontok nem egyértelműen beazonosíthatók
- számszerűen kimutatható, ambiciózus, ugyanakkor realiztikus eredményeket vetít előre a választott kiemelt terület céljainak tekintetében	- nem tartalmaz számszerűen kimutatható, ambiciózus, ugyanakkor realiztikus célokat, eredményeket
- uniós szinten hozzáadott értéket képvisel	- nem képvisel uniós szinten hozzáadott értéket
- megfelel az uniós és magyar jogszabályoknak.	- nem felel meg az uniós és magyar jogszabályoknak.
- szakmailag és pénzügyileg koherens, költséghatékony.	- nem rendelkezik átlátható és költséghatékony költségvetéssel, a tervezett akciók, költségvetés és/vagy partnerség nem szolgálja a tervezett projektcélok elérését
- gondoskodik a tervezett projekteredmények terjesztéséről, megismétléséről, és fenntartásáról.	- nem gondoskodik e szempontokról

Az előző évi LIFE-CET pályázási időszak nyomán a következő tanulságok, tapasztalatok vonhatók le:

- ✎ a felhívás témájának szövegében szereplő követelményeket gondosan figyelembe kell venni (a bevonandó érintettek tekintetében is);
- ✎ a konzorcium nemzetköziségére, transznacionalitására érdemes és szükséges figyelmet fordítani;
- ✎ világos fókusz, nem tanácsos túl sok problémával/munkaterülettel foglalkozni;
- ✎ a javasolt tevékenységeknek hitelesen konkrét eredményekhez és hatásokhoz kell vezetniük;
- ✎ további részleteket szükséges megadni a javasolt konkrét tevékenységekről (pl. pilot projektek esetében), elkerülve az ismétlődéseket a projektjavaslat különböző részeiben (ugyanakkor megfelelően az oldalbeli korlátozásoknak);
- ✎ egyértelmű és célzott stratégia is szükséges az érdekelt felek bevonására;
- ✎ a pályázati felhívásban témánként található egy lista az indikátorokról, de a projektjavaslatok tekintetében nem mindegyik indikátornak kell relevánsnak lennie.

Mire ügyeljünk az elfogadhatósági és jogosultsági kritériumoknál?

Elfogadhatóság	Jogosultság
✓Határidő előtt elektronikusan benyújtva	✓Jogosult résztvevők
✓A biztosított nyomtatványokat/sablonokat használja	✓Megfelelő konzorciumi összetétel
✓Olvasható (nem kisebb, mint Arial 10) és nyomtatható (A4)	✓Támogatható tevékenységek
✓Maximum 65 oldal (beleértve az utasításokat)	✓Megfelelő földrajzi elhelyezkedés

Tájékozódás és további információk

Uniós és hazai szintű tájékoztató oldalak, fontos információk

- 🌐 Az Európai Bizottság LIFE honlapja: https://cinea.ec.europa.eu/life_hu
- 🌐 [Funding & Tenders Portal](#) elektronikus felülete
- 🌐 2021-2024 közötti többéves munkaprogram: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/life/wp-call/2021-2024/wp_life-2021-2024_en.pdf
- 🌐 CINEA Clean Energy Twitter fiókja: https://twitter.com/cleanenergy_eu
- 🌐 Bizottsági szintű, tiszta energiára vonatkozó hírlevélre a következő linken keresztül lehet feliratkozni: <https://ec.europa.eu/newsroom/cinea/user-subscriptions/2180/create>
- 🌐 A magyar LIFE honlap: <http://www.lifepalyazatok.eu/>
- 🌐 2023. június 1-jén CINEA szervezésében [LIFE-CET fókuszú információs nap](#) kerül megrendezésre

LIFE-CET nemzeti kapcsolattartó

A LIFE közvetlen brüsszeli irányítású program, a pályázatok kiírásáért és értékeléséért, majd a nyertesekkel a támogatási szerződések megkötéséért az Európai Éghajlat-politikai, Környezetvédelmi és Infrastrukturális Végrehajtó Ügynökség, a CINEA közvetlenül felel.

A LIFE programban a nemzeti kapcsolattartók szerepe a pályázók és az CINEA közötti közvetítő szerep betöltése, a szakmai támogatás és segítségnyújtás, ezáltal elősegítve a LIFE program népszerűsítését, a hazai pályázatok sikerességét, a hazai részvételi arány növelését.

A LIFE *Tiszta energiára való átállás alprogram* nemzeti kapcsolattartója:

Horváth Zina

📍 Energiaügyi Minisztérium, Villamosenergia Főosztály

@ lifecleanenergy@tim.gov.hu

☎ +36 1 896 4998